

Mercè Arànega: «M'enamoro de cervells»

L'actriu diu que «si no tinguéssim inseguretats, seríem fastigosament avorrits»

Va néixer a l'Argentina i va venir a Catalunya als 10 anys. Mercè Arànega (1958) és una dona forta i vital. Ho és perquè ho porta a la sang, però també -sospito- per la convicció de qui no vol anar pel món deixant-se trepitjar ni ensopir. Ella, si està pendent d'alguna cosa, és de viure. Em rep al Teatre Lliure i em porta pels passadissos interns, per allà on el públic no pot passar, fins arribar a la sala on assaja l'obra que estrenarà a l'abril, *Com els grecs* (<https://www.teatrelliure.com/ca/programacio/tots-els-espectacles/com-els-grecs>) . Seiem en dues cadires qualssevol, col·locades enmig d'una taula qualsevol. Parlem dels llocs d'on ve: de la pobresa que l'ha marcat, del pare de qui va fugir i de la mare que no va estudiar però tothom tenia per sàvia; dels llocs on ha arribat: als amors curts però plens, a un ofici incert però apassionant; i dels que ha fugit: tenir fills, enganyar-se a si mateixa o deixar-se engolir per l'ego. I ho fem davant d'aquest escenari sense públic, on, com a la vida, aprèn a fer-se seu el paper.

Aquesta conversa està feta amb la col·laboració del celler **Jané Ventura** (<http://janeventura.com/?lang=es>) .

Foto: David Ruano

Als 13 anys ja treballaves al restaurant italià Via Napoleone com a senyora dels lavabos.

La meva mare era la senyora dels lavabos, a l'estiu la posaven a vendre gelats i aquell estiu vaig estar jo de senyora dels lavabos.

Què en vas aprendre?

Des dels 11 que treballava. Quan vam venir de l'Argentina jo feia el sopar per al meu germà i per a mi, anàvem i veníem de Barcelona sols fins a l'Hospitalet i vivíem de rellogats amb tres famílies en una mateixa casa. No érem pobres, érem tres graons més avall que pobres. No crec que aprenguéssim res, perquè si vaig aprendre a callar, això no és bo. Vaig callar mentre veia com es podia maltractar els treballadors o com una classe social més alta em tractava amb menyspreu.

Veure com aixafen els altres fa que tu no ho imitis?

Això potser passa amb els anys. Però amb 13 anys si ja tenia sentiment de classe, en aquell moment el vaig tenir molt fort i vaig agafar una gran ràbia contra la gent que tenia diners, contra la gent amb fills que podien estudiar, mentre jo als 14 anys feia el batxillerat nocturn i m'havia d'aixecar a les 5 del matí per anar a treballar. I, evidentment, vaig deixar els estudis. I això em va produir una ràbia profunda.

La teva mare tenia 43 anys quan et va tenir. Parles d'ella com una dona exemplar.

Per a mi i per a molta gent. Era molt empàtica. Era del 1914, treballava des dels 10 anys, poc de lletra va aprendre, i, en canvi, era una dona que llegia el que no llegia molta gent. A l'Argentina va treballar d'infermera. I quan vam venir a viure al barri del Congrés de Badalona, que abans era el dels gitanos, era com si fos una persona sàvia en aquell barri. Una dona que no tenia estudis a qui la gent anava a demanar consells.

No tot és la universitat.

No, és clar. Es va casar un any abans de la guerra amb un senyor, que es deia Antonio, però el van matar a la guerra. Ella tenia 21 anys. Després va conèixer el meu pare, que havia estat en un camp de concentració nazi. Vaig tenir una mare d'abans de la guerra. Tots els seus ensenyaments no van ser ni de repressió ni de "nena no facis això que el franquisme tal". Vaig créixer amb unes idees de llibertat, de solidaritat i de respecte cap als altres molt diferents del que jo em vaig trobar quan amb 10 anys vaig arribar a Catalunya. No em va tocar més remei que als 13 anys posar-me a córrer davant dels grisos perquè, en comparació al que la meva mare m'havia explicat, ho trobava tot tan injust.

Com a filla, com vas notar que el teu pare hagués estat en un camp de concentració?

Tinc una frase per al meu pare, pobre home: era un desgraciat i feia desgraciat els altres. Va morir alcohòlic al mig de la Rambla, quan jo tenia 21 o 22 anys i ja s'havia separat de la meva mare. Ell amb 21 anys a la Guerra Civil espanyola se'n va al front, l'acaba al cap de tres anys, el foten un any a la presó, els franquistes se l'emporten a Jaca, d'allà s'escapa a França. I Franco va dir: "Tots els que enganxis catalans són republicans, Hitler, ja te'ls pots endur". I llavors va anar a parar en un camp de treball. Un noi que comença amb 21 anys una guerra i l'acaba amb 31, crec que això torna boig a qualsevol. Era una persona inestable, jugadora. Un respecte per ell, però no hi tinc gaire a veure. A part que el vaig deixar de veure als 10 anys, perquè a Argentina teníem un colmado, i nosaltres vam tornar i ell es va quedar per acabar-lo de vendre. Va trigar 5 anys a tornar, s'ho va jugar tot.

Amb els anys tot es veu diferent?

Sí, però ens ho va fer passar molt malament. Va tornar després de 5 anys d'abandó i volia tornar a ser l'home de la casa. Jo ja en tenia 14 cap a 15. El meu germà, 16. Havíem hagut de fer de tot,

dus "ara vens a fer l'home"? A mi em va fotre una bufetada, no m'havia pegat mai. I ma mare el va fer fora. Van estar junts només mig any. Entenc que un home, en aquell moment, no podia fer una altra cosa que tornar a ser l'home de la casa, si no seria com un calçasses. Si el meu pare va morir quan jo tenia 21 o 22 anys, la meva mare, quan jo en tenia 27.

Et veig una dona lliure, feta a la teva. Quan algú t'envaeix l'espai ho sents molt ràpid?

Sí, i hi ha el perill que moltes vegades no te l'estan envaint. Tens més sovint la sensació que sí. Fins i tot de vegades en les relacions no mano pel fet que no m'hagin de manar a mi. No diré "anem a fer no sé què" perquè després no em diguin que jo hagi de fer alguna cosa. Sí que és veritat que el fet d'anar a la teva, de ser lliure, de no dependre, primer és un pal, perquè des dels 27 anys he viscut sense família, sola. La meva família són els meus amics. Per una banda, és una putada, perquè és una mancança, però per l'altra, et dona una llibertat que no tindries d'una altra manera.

T'hi deus sentir a gust, també.

Soc molt positiva i per tant intento trobar-me a gust amb allò que tinc. Si estàs a disgust amb una cosa que no es pot canviar, ets carn de psiquiatre. Amb els amics no em passa, però amb les relacions de parella sí, em sento envaïda molt ràpid, per això se m'han acabat totes al cap de tres anys.

El meu rècord és més petit.

Sí, però jo tinc 61 anys! Quants en tens, tu?

28.

Jo a la teva edat no n'havia tingut cap!

Però em fa la sensació que les coses es valoren en funció de la durada que tenen: si una parella ha durat 50 anys, és que té una relació boníssima.

Sempre he dit que jo només sé estimar molt. Ara, quant de temps? No ho sé. Però jo estimo amb la mateixa intensitat si estimo dues setmanes que si estimo un any i mig. Només sé estimar d'una manera: molt. Però se m'acaba ràpid.

És difícil estimar molt durant molt de temps.

Suposo, volem que sempre sigui molt. Això no és que no pugui ser, és que no és. I ja m'agradaria que m'hagués passat diferent, però no em passa. Quan ja no hi ha tot, s'acaba.

També s'ha de valent perquè, per molt que vegis que una cosa s'ha acabat, a vegades és difícil dir que s'ha acabat.

A mi també m'ha costat. Ai, vols dir? Els projectes de futur... Res. Són agonies.

Et vas casar als 15 anys.

Això va ser una mica pel meu pare, per quan va venir. No volia estar a casa amb ell. I llavors vaig dir que me n'anava de casa. Tenia 15 anys.

Per no estar amb ell.

No suportava estar amb ell. Perquè la meva mare, el meu germà i jo estàvem de puta mare i va arribar ell i, au, ha arribat un pare. I dius, perdó? Vaig dir: me'n vaig. Em van dir que no. I vaig dir

doncs em caso pel civil. I un mes abans ma mare em diu: no no, per l'església. Dic: però si no vas mai a missa! Ho vaig fer ,però ni em vaig casar de blanc, ni vaig fer convit, ni res.

Estimaves molt aquella persona?

Era el meu primer amor, érem molt polítics, ell era molt sindicalista. Tenia 15 anys, què vols. No va durar ni un any. Quan el meu pare va marxar de casa, vaig tornar-hi. Perquè amb la meva mare hi estava molt bé. Recordo que la gent del barri pensava que m'havia casat prenyada. I vaig dir a ma mare: no diguis que no, que esperin que creixi la panxa! I tinc l'anul·lació eclesiàstica. Va costar anys però ni un duro. Ho va fer un advocat, un senyor de Barcelona amb un bufet al passeig de Gràcia. Va dir que no em cobrava perquè tenia una filla de la meva edat i li feia molta pena que la meva vida fos tan desgraciada. No ens cobrava, però cada vegada que anava a Roma a portar els casos de la gent que pagava, de passada portava el meu. I no fa gaire vaig trobar un llegat amb tots els papers del judici eclesiàstic de la meva anul·lació. És a dir, les hores que va dedicar aquell senyor o la secretària a mecanografiar... Veus? Segurament la mentalitat d'aquell senyor no té res a veure amb la meva. Però va fer una cosa que molta gent no faria: fer una cosa gratuïta per a algú que no coneix.

Trobes de tot, a la vida.

Trobes de tot en els llocs més inversemblants.

Què t'enamora?

M'enamoren els cervells.

La intel·ligència?

Sí. M'és igual que siguin baixos, alts, guapos, gordos, lletjos. M'enamora una cosa que està més enllà. Potser és que era molt guapa i llavors deia per guapa jaestic jo. M'és igual que un tio no sigui guapo. Si quan estàs al llit, ni te n'enteres, si és guapo o no. És una menjada de tarro, és mentida. Quan toques una pell... una altra cosa és un *feto malayo*. Però bé, sí, la intel·ligència. M'enamoro de la gent que en sap més que jo.

Dels que admires?

Exacte. Però no perquè sigui un famós o un director de teatre. Pot ser algú normal que admiro per alguna cosa que jo no tinc.

Per exemple quina?

Soc molt extravertida, si passo llista de les parelles que he tingut, gairebé totes no són tan extravertides ni tant, entre cometes, simpàtiques. Que ho són, però no els diries "oh, que simpàtiques"! Gent que pensa abans de parlar, cosa que envejo molt.

Ets enamoradissa?

Ara ja no. Quan era més jove, sí. Però és normal, quan ets més jove les hormones estan tan revolucionades que crec que t'enamores fins i tot d'una escombra. L'amor quan tens entre 20, 30, 40 anys és una excusa per follar. Perquè el cos ho necessita. I a mesura que això va baixant, és clar que et pots enamorar, però no necessites fer veure que surto amb les amigues a ballar o a prendre copes quan el que vols en realitat és anar a fotre un clau. I el que diu que no menteix. Però clar, ara, aquesta necessitat no hi és tant. Per tant, costa molt més enamorar-se.

Què t'enamora ara?

Fa molts anys que no m'enamoro. Quan em passi, si em passa, ja et telefonaré i et diré "doncs mira, m'he enamorat però no sé per què, perquè és un imbècil".

A vegades passa això, eh? No sé què coi té però m'agrada.

Exacte.

Vas participar al programa *Gent normal*, de l'Agnès Marquès, parlant de no haver tingut fills. T'ha arribat a empenyar que te'n preguntin el motiu?

És que tampoc m'ho han preguntat tant, eh? Perquè en l'àmbit teatral és més normal. No m'ha empenyat. Per què no tinc fills? Sempre deia que en volia tenir però quan amb els anys t'adones que has fet l'impossible per no tenir-ne... Les coses són no pel que dius que vols, sinó pel que fas. Si he avortat voluntàriament, he posat impediments per tenir fills, he pres pastilles... i sempre he anat dient que volia tenir fills però que no era el moment... Qui vol tenir fills els té, sigui el moment o no sigui el moment. Amb els anys faig la vista enrere i veig que la vida m'ha demostrat que no en deuria voler tenir, perquè seria més important la meva llibertat. I, hòstia, t'adones de l'educació que ens han donat: no ets una dona completa si no tens fills. A prendre pel cul! Però clar, m'he hagut de fer gran per donar-me compte d'això. En canvi la canalla m'encanta, he estat padrina de nens, els fills dels amics sempre estan amb mi, es queden a dormir, me'ls emporto de vacances.

Avortar encara que sigui voluntàriament és com una mena de tabú.

Jo ho he fet. Tinc amigues més joves, amb la dèria aquesta dels fills, i porten una vida. Poden ser molt feministes però hi ha algo que està ficat aquí al darrere, però per què no adoptes? Ja.. sí.. bé... però és molt complicat adoptar... No, no és tan complicat adoptar. M'és igual que no sigui meu... Una merda, t'és igual! Però bé, cadascú fa amb la seva vida el que pot.

A vegades penso que és molt difícil, perquè et fan passar per l'embut: sigues mare, tingues parella, viviu junts.

El que tinc molt clar és que no m'he volgut enganyar mai a mi mateixa. Això sí que no ho suporto.

Com ho veus?

Procuro ser molt lúcida en tot el que faig, per què ho faig, sense donar-hi moltes voltes. La gent que dona moltes voltes s'enganya molt. I quan m'enganyo me n'adono. Potser és una desgràcia però sí.

Crec que és una sort, eh?

O no, perquè no et pots protegir. La mentida et protegeix de tu mateix, t'autoconvences que el que fas ho fas perquè vols. I mira, a mi no em passa mai: sempre m'adono que m'estic enganyant.

Això deu tenir avantatges, també.

Té l'avantatge que els altres em veuen sempre com una persona molt clara, neta i directa. Que no menteixo, que no utilitzo. Però això de no enganyar-me a mi mateixa ho intento, eh? Ara potser em descobreixo demà passat que m'he fotut una bola a mi mateixa de l'alçada d'un campanar.

Això et salva de no fer les coses per inèrcia?

Sí, però també fa que estiguis més sol.

T'ha passat mai que tot se't torni insípid?

Sí, amb alguna parella. Però amb tres anys i mig tampoc hi ha tant temps. Conec gent que fa molts anys que estan junts, s'estimen molt i estan molt bé i sí que han arribat a un pacte en què segur que no hi ha tanta passió, però han trobat un amic meravellós que a la vegada és la seva parella, que sexualment hi ha una història i, a més a més, una confiança. Això deu ser meravellós. A mi no m'ha passat.

Tu, una persona que es veu tan segura d'ella mateixa, tens inseguretats?

Sí home, clar. Si no tinguéssim inseguretats, seríem fastigosament avorrits, pedants. És clar que en tinc.

Quines?

No ho sé.

L'agradar?

Aquesta ja no em preocupa: les dones a partir dels 50 anys ens tornem invisibles. A vegades et fot, perquè un tio amb els cabells grisos és interessant, amb una mica de panxeta vol dir que és divertit i té bona vida. I nosaltres a la que tenim el cabell gris, som unes velles, i a la que tenim quatre arrugues... i dius, per favor.

I dalt de l'escenari tens la por d'agradar?

Més aviat és "me'n sortiré? ho faré bé?". Cada vegada és una feina nova a la qual t'entregues. Sempre quan estàs assajant hi ha aquell moment en què dubtes de tot el que has fet, assajat. I penses "h, déu meu, quina me que estic fent". I llavors ja et passa i remuntes.

Hi ha actors que diuen que el teatre és la seva vida, que moriran dalt l'escenari.

Ah, no. Hi ha vida més enllà del teatre. Sempre he dit que jo no opero a cor obert: faig teatre. No soc un cirurgià.

Però sí que val la pena, i ho fas, fer les coses com si t'hi anés la vida.

Sí. No només fer-les molt ben fetes, sinó amb creativitat, amb ganes d'investigar, de tirar endavant. Les arts estan anquilosades: s'han de sacsejar i canviar. Però aquella mística: oh, el teatre ens salvarà a tots! Potser et salvarà a tu perquè no tens vida més enllà del teatre. Ja en conec de gent així, però jo sí que en tinc, de vida: tinc molts amics, m'agrada la jardineria, la muntanya, sortir. Ja fa anys que no visc a Barcelona. El teatre és molt important i no només és la meua feina, és la feina que he escollit. Tinc aquesta sort: he triat la feina que faig. Però hi ha vida més enllà d'això, eh?

Això vol dir que és important treure'ns importància a nosaltres mateixos?

Per l'amor de déu! Els meus amics a vegades se'n foten perquè soc molt exagerada i quan faig: ai, per favor, un taxi, que no veu que arribaré tard! Tinc un amic que diu: dramatització. Em diuen que no és deformació professional, és que soc així. M'agrada molt el rètol de dramatització.

Quan t'aplaudeixen molt és fàcil creure't que ets molt important.

Tinc més ego i soc més pedant com a persona que com a actriu. Ho sé perquè si no, no tindria tanta bona relació amb la gent que comença, amb els tècnics.

N'has vist molts, d'egos grossos al voltant teu?

Uns quants, d'aquells que no passen per la porta, que dius: per favor, quina mandra. De veure algú que agafa una camisa perquè no li agrada o no li han planxat bé i la tira a terra i la trepitja, o fa plorar les maquilladores. Però si tens els llavis primos, què vols que et facin, que t'operin? Però això també li pot passar a un cap de la banca, perquè la secretària no li ha posat bé el llapis i li fot bronca. Segur que hi ha metges que tenen un ego com una casa.

Però potser tu, per haver vist als 13 anys en aquells lavabos com t'humiliaven, ja no ho fas als altres.

Doncs potser sí que ho vaig aprendre. Hi ha molta gent a qui li va bé ser un imbècil, però jo no ho envejo en absolut.

Aquesta secció es diu La ventura de viure (<https://www.catorze.cat/especial/1115/ventura/viure>) . Tu, la vida, més que planejar-te-la, te l'has anat trobant?

La vida me l'he anat trobant i he anat, com tothom, decidint. Perquè no et dona un sol camí, te'n dona diversos i tu escullis aquest, aquest o aquest. Al començament sí que vaig buscar-ho. L'Institut del Teatre era una carrera universitària i no hi podia entrar. Però em van dir que podia fer els quinze dies de prova. Era l'única que treballava: a la ronda Universitat, en un laboratori fotogràfic, entrava a les set del matí, sortia a les 4 de la tarda, i a les 4 menys 3 em deixaven fitxar i anava corrents a l'Institut del Teatre a fer aquests quinze dies de prova. I quan van acabar em van dir que no em podien donar el títol però que em podia quedar. Això sí que ho vaig buscar jo. A vegades penso que sí que m'agradava molt el teatre, però que inconscientment també era una manera de sortir del meu barri. Si això ho feia bé, s'obria un altre món davant meu.

Igual que al principi deies que per fugir del teu pare et vas casar amb 15 anys, per fugir d'aquell barri, vas buscar el teatre. D'alguna manera t'has fabricat les esclotxes per salvar-te.

És possible.

Què has après en els teus 62 anys?

Que la vida és meravellosa. L'únic que tenim és la vida. Però no m'agrada fer frases d'aquestes perquè llavors penses: on queda la gent que tot i valorant la seva vida, ha sigut capaç de sacrificar-la per un bé superior? Si jo dic que l'únic que el més meravellós que m'ha passat és estar viva, estic infravalorant gent que l'ha sacrificat per coses superiors.

Com quines?

Des de coses polítiques, fins a herois que salven gent: si jo moro, a vint no els afusellen. En canvi, dient això estic infravalorant aquest heroisme, i no ho vull. El que passa és que possiblement jo no soc valenta com aquesta gent, gent que admiro i que crec que és necessària. Brecht deia: "Hi ha homes que lluiten un dia i són bons. N'hi ha d'altres que lluiten un any i són millors. Hi ha els qui lluiten molts anys i són molt bons. Però també hi ha els qui lluiten tota la vida: aquests són els imprescindibles". Veus vides com la de Neus Català i dius la vida és meravellosa, sí, però joder, mira allò, què has fet tu comparat amb allò? No has fet res: t'has dedicat només a agafar el que és bo de la vida. No fem res per als altres, només per a nosaltres. És molt poca la gent que fa alguna cosa per als altres. Els que haurien de fer coses per als altres són els polítics i precisament no ho fan. Els que de veritat són valents i fan petits actes de sacrifici són gent anònima.

No ho ensenyen ni en presumeixen.

No, és clar.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=sfjon-ZTqzU>

T'agrada molt Janis Joplin, i ara quan venia escoltava la versió que va fer del Bobby McGee...

[Canta] "*Windshield wipers slapping time, I was holding Bobby's hand in mine, we sang every song that driver knew...*" Quan tenia 13 anys volia ser com ella. Jo també anava de hippy amb els cabells llargs, la meva mare em volia matar i jo anava ben orgullosa amb un vestit fet amb una vànua, plena de collarets de plàstic i amb unes sandàlies de cuir planes.

Hi ha un tros que diu *feeling good was easy, Lord, when he sang the blues*. A tu què et fa feliç?

L'aire lliure, la muntanya, conduir per carreteres, perdre'm. La natura. De les coses que em fot més morir és per no contemplar més el món.

Tens jardí?

Sí, i me'l curro. Hi ha dies que m'aixeco a les sis del matí perquè s'ha d'abonar, ensulfatar, podar. Tinc llibres i llibres per aprendre'm tots els noms de les plantes. La Montse Guallar i jo vam viure juntes uns anys i teníem una planta que no sabíem com es deia i li vam posar L'Anònima.

En el món del teatre pot semblar que ets famós i ja tens la vida solucionada, però tu has hagut de demanar diners dues vegades.

Sí, i ara fa un temps m'ha tocat deixar-ne. Hi ha moments durs. Ara tinc molta feina, però per exemple, al juliol acabo una cosa. Tot el que queda de juliol, agost, setembre i octubre: res. I d'octubre a Nadal en principi hi ha sis bolos. Ara en una temporada he fet tres funcions, però després? Per tant, el que has guanyat ja ho pots anar guardant i repartint-ho perquè l'atur et pagarà 800 euros. Hi ha actors de primera línia que ara amb 40 anys han hagut de tornar a casa dels seus pares.

Què és l'èxit?

Poder arribar a fer aquesta feina. No m'ho hagués imaginat, quan tenia 13 anys i feia de dona dels lavabos al Via Napoleone o quan després treballava en fàbriques de pantalons o laboratoris químics, perquè vaig treballar fins als 22 anys d'altres feines. No, no m'hagués imaginat mai que formaria part del teatre ni que viuria del teatre. Per tant, tingui més feina o menys, tingui papers més importants o menys, és un èxit, perquè quan pugues un escalafó tan gran a la teva escala social el que has aconseguit és tant. Pots estar carregat d'ambició, però no és el meu cas, a part que aquí els sostres en la nostra feina és molt limitat.

Ja l'has tocat?

Sempre hi ha funcions que són reptes. Però aquí tenim el Lliure, el Nacional i els privats.

La gràcia és valorar el que fas?

Sí. També tinc ganes de jubilar-me, eh? Faré, però menys. I poder anar a casa dels meus amics que viuen a la muntanya, en masies. Així que puc m'escapo.

Se't veu optimista. A la vida has buscat l'alegria de viure, de tirar endavant?

Soc una persona forta però això no vol dir que no tingui els meus moments de debilitat, que les coses no em facin mal, que no ho hagi passat molt malament molts anys, perquè em vaig quedar sense pare, mare i germà de jove. Tot això fot. Però soc forta, m'agafo a les coses bones. La vida és

una lluita, però no una lluita asfixiant: la vida te l'has de guanyar cada dia, i no em refereixo a les garrofes.

Les coses que et fan mal les has après a ignorar?

Les coses que et fan mal et segueixen fent mal. Dius doncs ara si em diuen això, és com si sentís ploure. Una merda!

Què et fa mal?

Em fan mal coses que em puguin dir, maneres com em puguin tractar. El que veig al món: com es tracten les dones, els immigrants, els nens que moren a les pasteres, com ens estem tornant, déu meu, ningú se'n recorda que érem nosaltres els que ens anàvem a guanyar la vida por ahí? Em fan mal els desapareguts de Buenos Aires, les tortures, que els militars entrin en un poblat d'Àfrica i que violin i assassinin tothom. Em fa mal ser d'aquesta raça podrida, però ho soc.

Arriba una edat que pots arribar a prescindir del que et diran?

Et toca a dins, però no et modifica. És com una crítica dolenta, me la suda, però si no la lleigeixo, millor. Quan vaig fer 60 anys em van fer un vídeo, saps quina cançó van posar de fons?

Quina?

Una de Bunbury que és el meu discurs de vida. [Agafa el mòbil, busca la cançó i canta amb la música de fons]: *"De pequeño me enseñaron a querer ser mayor. De mayor quiero aprender a ser pequeño. Y así- cuando cometa otra vez el mismo error, quizás no me lo tengas tan en cuenta."*

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=4Y3HENQvEB4>

Aquesta conversa ha estat feta amb la col·laboració del celler **Jané Ventura**.

(<http://janeventura.com/?lang=es>)

(<http://janeventura.com/?lang=es>)